

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 2010-2011

17 JANVIER 2011

PROPOSITION

**visant à créer une commission spéciale
visant à établir scientifiquement
les charges résultant de la
fonction de capitale
de la Région de Bruxelles-Capitale**

RAPPORT

fait au nom de la
commission des Finances, du Budget, de la
Fonction publique, des Relations extérieures
et des Affaires générales

par Mme Céline FREMAULT (F)

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

GEWONE ZITTING 2010-2011

17 JANUARI 2011

VOORSTEL

**houdende oprichting van een bijzondere
commissie die wetenschappelijk dient
vast te stellen welke lasten voortvloeien uit de
hoofdstedelijke functie van het
Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

VERSLAG

uitgebracht namens de
commissie voor de Financiën, Begroting,
Openbaar Ambt, Externe Betrekkingen
en Algemene Zaken

door mevrouw Céline FREMAULT (F)

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : MM. Olivier de Clippele, Serge de Patoul, Mmes Marion Lemesre, Françoise Dupuis, Anne Sylvie Mouzon, MM. Eric Tomas, Yaron Peszat, Mme Céline Fremault, MM. Joël Riguelle, Herman Mennekens, Mmes Sophie Brouhon, Brigitte De Pauw.

Membres suppléants : M. Emmanuel De Bock, Mmes Anne-Charlotte d'Ursel, Céline Delforge.

Autres membres : Mme Carla Dejonghe, M. Ahmed Mouhssin, Mme Caroline Persoons.

Voir :

Document du Parlement :

A-31/1 – S.O. 2009 : Proposition.

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren Olivier de Clippele, Serge de Patoul, mevr. Marion Lemesre, mevr. Françoise Dupuis, mevr. Anne Sylvie Mouzon, de heren Eric Tomas, Yaron Peszat, mevr. Céline Fremault, de heren Joël Riguelle, Herman Mennekens, mevr. Sophie Brouhon, mevr. Brigitte De Pauw.

Plaatsvervangers : de heer Emmanuel De Bock, mevr. Anne-Charlotte d'Ursel, mevr. Céline Delforge.

Andere leden : mevr. Carla Dejonghe, de heer Ahmed Mouhssin, mevr. Caroline Persoons.

Zie :

Stuk van het Parlement :

A-31/1 – G.Z. 2009 : Voorstel.

I. Exposés introductifs de Mmes Caroline Persoons et Marion Lemesre, auteures de la proposition

Mme Caroline Persoons est heureuse de pouvoir présenter le texte, qui fut déposé en 2003. À cette époque, le groupe MR était dans la majorité. Si les développements sont dépassés au niveau des chiffres, la question posée demeure actuelle. Pour preuve: les négociations fédérales actuelles et la discussion budgétaire régionale.

Le Règlement prévoit la possibilité de créer une commission spéciale. Le 16 décembre 2010, la commission a entendu le professeur Magali Verdonck, venue présenter son étude sur le financement de la Région. Une commission spéciale permettrait de s'attarder sur le sujet, de compléter les informations, d'entendre d'autres personnes, de faire l'inventaire complet des charges et de formuler des propositions.

Mme Marion Lemesre reconnaît que, sous cette présidence, le sujet a déjà fait l'objet de discussions. Le Parlement pourrait donner un signal fort aux autres instances et à ceux qui discutent de la Région et de son juste financement en créant une commission spéciale.

« L'étude pour un juste financement de la Région de Bruxelles-Capitale » évalue les besoins de la Région à 720 millions EUR/an. L'étude estime le surcoût en matière de sécurité à plus de 63 millions EUR. Une révision des CPAS bruxellois a été préconisée pour la somme de 88 millions EUR. Les infrastructures et les transports sont estimés à 217 millions EUR contre une compensation de 97 millions EUR. Enfin, l'étude suggère un accroissement de la dotation Beliris ou un accord de coopération pour l'exploitation de la STIB pour 122 millions EUR.

Il est important de confronter ces chiffres à d'autres études et à d'autres experts. Le ministre Jean-Luc Vanraes ne se déclarait pas surpris de tels montants et avait qualifié l'étude « d'équilibrée et justifiée ».

La prise en compte de la question donnera un signal en termes d'exode urbain qui ne s'enraye toujours pas au niveau des classes moyennes. Au-delà des clivages, il est de notre devoir et dans notre intérêt d'user de tous les moyens pour se faire une idée claire et actualisée des chiffres avancés par l'étude et d'en tirer les conséquences politiques structurelles.

II. Discussion générale

La Présidente rappelle que le 13 janvier dernier, M. Yaron

I. Inleidende uiteenzettingen van mevrouw Caroline Persoons en mevrouw Marion Lemesre, indieners van het voorstel

Mevrouw Caroline Persoons is blij de tekst, die in 2003 werd ingediend, te mogen voorstellen. Destijds behoorde de MR-fractie tot de meerderheid. Hoewel de zaken achterhaald zijn op het vlak van de cijfers, blijft de aan de orde gestelde kwestie actueel. De huidige federale onderhandelingen en de gewestelijke begrotingsbesprekking vormen het bewijs daarvan.

Het Reglement voorziet in de mogelijkheid om een bijzondere commissie op te richten. Op 16 december 2010 stelde professor Magali Verdonck haar studie over de financiering van het Gewest voor in de commissie. Een speciale commissie zou de mogelijkheid bieden verder in te gaan op het onderwerp, de informatie aan te vullen, andere personen te horen, de volledige lijst te maken van de lasten en voorstellen te formuleren.

Mevrouw Marion Lemesre geeft toe dat die aangelegenheid al besproken werd tijdens dit voorzitterschap. Het Parlement zou de andere instanties en degenen die spreken over het Gewest en de billijke financiering ervan een sterk signaal kunnen geven door een bijzondere commissie op te richten.

In de studie voor een billijke financiering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden de behoeften van het Gewest geraamd op 720 miljoen euro/jaar. De meerkost op het vlak van veiligheid wordt geraamd op meer dan 63 miljoen euro. Er wordt gepleit voor een herziening van de Brusselse OCMW's voor een bedrag van 88 miljoen euro. De infrastructuur en het vervoer worden geraamd op 217 miljoen euro, tegen een compensatie van 97 miljoen euro. Tot slot stelt de studie een verhoging van de Beliris-dotatie voor, of een samenwerkingsakkoord voor de exploitatie van de MIVB voor 122 miljoen euro.

Het is belangrijk die cijfers te toetsen aan andere studies en voor te leggen aan andere experts. Minister Jean-Luc Vanraes verklaarde dat dergelijke bedragen hem niet verbazen en noemde de studie « evenwichtig en verantwoord ».

Rekening houden met die kwestie, zal een signaal geven inzake de stadsvlucht, die nog altijd niet ingedijkt is bij de middenklasse. Over de tegenstellingen heen, is het onze plicht en tevens in ons belang dat we alle middelen gebruiken om een duidelijk en up-to-date idee te krijgen van de cijfers die de studie verschafft, en er structurele politieke gevolgen uit trekken.

II. Algemene bespreking

De Voorzitster herinnert aan een interpellatie ter zake van

Pesztat a interpellé le ministre Vanraes sur le sujet.¹ Le ministre avait soumis l'étude à une lecture par des experts. Le débat est en cours.

Mme Anne Sylvie Mouzon souligne l'ancienneté de la proposition mais note que les discussions sur le sujet sont en cours.

Il ne suffit pas que les Bruxellois s'accordent entre eux pour chiffrer le manque à gagner. Il faudra convaincre une majorité parlementaire fédérale, qui de plus, doit disposer des moyens pour un éventuel refinancement.

Installer une commission à Bruxelles ne suffira pas à convaincre les autres.

On dénombre de nombreuses études plus ou moins connues. Un groupe de travail s'est penché sur la loi de financement et a examiné le sous-financement de la Région de Bruxelles-Capitale.

Toutes ces études ont des forces et des faiblesses. Elles sont toutes critiquables selon les points de vue politiques. Une commission spéciale ne permet pas de résoudre ce type de critiques.

C'est surfaire le poids du Parlement bruxellois que de vouloir mettre en place la commission parlementaire proposée. De plus, cette tâche n'incomberait pas à la commission des Finances, alors que ce sont ses membres qui suivent le plus la question.

M. Yaron Pesztat note qu'en 2003, on a connu la première actualisation de l'étude des Facultés Saint-Louis. Des choses ont donc été faites pour objectiver les charges de la Région de Bruxelles-Capitale en 1999, en 2003 et en 2010.

L'étude de 2010 a été confrontée à cinq experts académiques de divers horizons, qui confirment que les besoins tournent autour de 500 millions EUR, sinon plus.

La Présidente rappelle que le débat est ouvert et que d'autres questions reviendront.

M. Yaron Pesztat ajoute que le chiffre avancé a été validé scientifiquement. Que peut-on faire de plus et de mieux?

D'ailleurs, peut-on avec la proposition discutée réellement parler de la mise en place d'une commission spéciale? Les parlementaires ne sont pas des experts académiques en finances publiques. Ils sont des experts de la généralité. Faut-il donc transformer le Parlement en une commission scientifique? Certes, on peut auditionner des experts, mais la proposition ne le propose pas.

van de heer Yaron Pesztat aan minister Vanraes op 13 januari 2011.¹ De minister had de studie ter lezing voorgelegd aan experts. Het debat is aan de gang.

Mevrouw Anne Sylvie Mouzon benadrukt dat het voorstel oud is, maar merkt op dat terzake besprekingen aan de gang zijn.

Het volstaat niet dat de Brusselaars het onderling eens worden over de cijfers inzake de gederfde inkomsten. Een meerderheid in het federaal parlement moet overtuigd worden, en bovendien moet die beschikken over de middelen voor de herfinanciering.

Een commissie installeren in Brussel zal niet volstaan om de anderen te overtuigen.

Er zijn vele, in min of meerdere mate bekende studies. Een werkgoep heeft de financieringswet onder de loep genomen en de onderfinanciering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest onderzocht.

Al die studies hebben sterke en zwakke kanten en kunnen kritiek uitlokken, naar gelang van de politieke standpunten. Een bijzonder commissie vermag niets tegen dat soort kritiek.

De wens om de voorgestelde parlementaire commissie op te richten, komt neer op een overschatting van het belang van het Brussels Parlement. Bovendien zou die taak niet toekomen aan de commissie voor de Financiën, hoewel de leden van die commissie die aangelegenheid het best volgen.

De heer Yaron Pesztat merkt op dat de studie van de "Facultés Saint-Louis" in 2003 een eerste keer werd bijgewerkt. In 1999, in 2003 en in 2010 is dus iets gedaan om de lasten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te objectiveren.

De studie van 2010 werd voorgelegd aan vijf academische experts van uiteenlopende strekking, die bevestigen dat de behoeften ongeveer 500 miljoen bedragen, of zelfs meer.

De Voorzitster herinnert eraan dat het debat geopend is en dat andere zaken opnieuw zullen opduiken.

De heer Yaron Pesztat voegt daaraan toe dat het vooropgestelde cijfer wetenschappelijk werd bevestigd. Wat kan nog meer of nog beter gedaan worden?

Kan aan de hand van het besproken voorstel trouwens werkelijk sprake zijn van de oprichting van een bijzondere commissie? De parlementsleden zijn geen academische experts in overheidsfinanciën. Ze hebben een grote algemene kennis. Moet men in het Parlement bijgevolg omvormen tot een wetenschappelijke commissie? Natuurlijk kan men deskundigen horen, maar het voorstel stelt dat niet voor.

¹ Cf. Bulletin des interpellations et des questions orales n° 26 (2010-2011).

¹ Cf. Bulletin van de interpellates en mondelinge vragen nr. 26 (2010-2011)

M. Pesztat n'est donc pas opposé à la proposition, mais il n'en voit pas l'intérêt.

M. Joël Riguelle note que l'histoire a fait son oeuvre depuis le dépôt du texte tant au niveau universitaire qu'au niveau fédéral.

Créer cette commission reviendrait à frustrer la commission des Finances de son rôle essentiel. Les parlementaires ne sont pas des académiques outillés pour juger ces choses. Le politique apprécie le travail des autres. Il n'est pas opportun de créer une commission supplémentaire.

Mme Brigitte De Pauw pense que la proposition est désuète. Chacun sait à quel point les négociations actuelles sont ardues. Il serait regrettable de mener également ce débat au sein du Parlement. Cela reviendrait à gaspiller les moyens.

Il ne saurait être question pour la commission de se prononcer « scientifiquement » et de réaliser toutes sortes de calculs. Le ministre Vanraes a déjà donné une bonne amorce avec son étude. Entre-temps, le consensus règne sur la nécessité d'un refinancement. La discussion, qui a lieu à la table des négociations fédérale, porte à présent sur la hauteur du montant concerné.

M. Eric Tomas note que la proposition a été déposée une deuxième fois. Elle est dépassée par tout ce qui a été fait depuis 2003. Le député donne lecture de l'article 1^{er} et considère que les tâches d'arbitrage entre les études scientifiques dévolues à cette commission vont au-delà du raisonnable.

La proposition est particulièrement audacieuse quant aux échéances puisqu'il faudrait rendre un avis dans les 3 mois.

Par ailleurs, M. Tomas se félicite de voir que le groupe MR prend enfin conscience de la nécessité d'un refinancement de la Région de Bruxelles-Capitale. Récemment encore, un membre éminent du groupe MR avait considéré comme une erreur dans les négociations de demander le refinancement de la Région. Il faudra donc lui envoyer copie de cette proposition!

Mme Sophie Brouhon souligne le caractère à la fois audacieux et actuel de cette proposition. Le débat est fondamental. Le gouvernement a pris conscience du problème et a fait un inventaire complet de la question. Cette étude a même été soumise à l'avis externe d'autres scientifiques.

La commission des Finances se penche et se penchera encore sur les questions examinées dans cette étude. Le groupe sp.a ne soutiendra pas la proposition du groupe MR.

De heer Yaron Pesztat is dus niet gekant tegen het voorstel, maar ziet het nut ervan niet in.

De heer Joël Riguelle wijst erop dat er al heel wat is gebeurd sedert de indiening van de tekst, zowel op universitair als op federaal vlak.

Als men die commissie opricht, zal men de commissie voor de financiën een essentiële taak ontzeggen. De parlementsleden zijn geen academici die toegerust zijn om die dingen te beoordelen. De politiek respecteert het werk van anderen. Het is geen goede zaak om een bijkomende commissie op te richten.

Mevrouw Brigitte De Pauw is van mening dat het voorstel achterhaald is. Eenieder weet hoe moeizaam de onderhandelingen momenteel verlopen. Het zou jammer zijn dit debat ook naar het Parlement te brengen. Het zou neerkomen op een verspilling van middelen.

Het kan niet de bedoeling zijn dat de commissie zich wetenschappelijk zou uitspreken en allerhande berekeningen zou maken. Minister Vanraes heeft reeds een goede aanzet gegeven met zijn studie. Onderhand bestaan een consensus over de noodzaak van een bijkomende financiering. De discussie betreft nu de hoogte van het bedrag en dit gebeurt aan de federale onderhandelingstafel.

De heer Eric Tomas zegt dat het voorstel een tweede keer is ingediend. Het is achterhaald door al hetgeen sedert 2003 is gedaan. De volksvertegenwoordiger leest artikel 1 en is van mening dat de keuzes die de beoogde commissie moet maken tussen de wetenschappelijke studies de redelijkheid overstijgen.

Het voorstel is bijzonder stoutmoedig wat de termijnen betreft aangezien er binnen drie maanden advies moet worden uitgebracht.

Het verheugt de heer Tomas voorts dat de MR-fractie zich eindelijk bewust wordt van de noodzaak om het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te herfinancieren. Onlangs nog vond een vooraanstaand lid van de MR-fractie het een vergissing om tijdens de onderhandelingen een herfinanciering van het Gewest te vragen. Men zal hem dus een kopie van dit voorstel moeten sturen!

Mevrouw Sophie Brouhon onderstreept tegelijk de stoutmoedigheid en het actuele karakter van het voorstel. Het debat is van fundamenteel belang. De regering is zich bewust geworden van het probleem en heeft een volledig overzicht van de problematiek opgesteld. Die studie is zelfs om extern advies voorgelegd aan andere wetenschappers.

De commissie voor financiën buigt zich en zal zich nog buigen over de kwestie die in die studie worden onderzocht. De SP-fractie zal het voorstel van de MR-fractie niet steunen.

Mme Caroline Persoons regrette la position de ses collègues. La commission avait pour objet d'entendre des spécialistes, mais pas de faire elle-même le travail scientifique. Il s'agit de demander une prise en charge par les autorités fédérales et européennes. C'eut été une occasion de rendre au Parlement un rôle qu'il n'occupe pas comme il le devrait.

La Présidente entend les propos des uns et des autres et pense que les anciens textes qui abordent des thématiques toujours actuelles pourraient être actualisés. Pour atteindre une vérité plus grande, il faudra travailler au sein de la commission des Finances et non en créer une autre.

III. Discussion des articles et votes

Article 1^{er}

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 1^{er} est rejeté par 10 voix contre 4 et 1 abstention.

IV. Vote sur l'ensemble

L'ensemble de la proposition est rejeté par 10 voix contre 4 et 1 abstention.

– *Confiance est faite à la rapporteuse pour la rédaction du rapport.*

La Rapporteuse,

Céline FREMAULT

La Présidente,

Françoise DUPUIS

Mevrouw Caroline Persoons betreurt het standpunt van haar collega's. De commissie wilde specialisten horen, maar zelf geen wetenschappelijk werk verrichten. Het gaat erom de federale en Europese autoriteiten te vragen de problematiek onder de loep te nemen. Dat zou de gelegenheid geweest zijn om het Parlement een rol te geven die het niet speelt zoals dat zou moeten.

De Voorzitster luistert naar de verschillende standpunten en is van mening dat de vroegere teksten waarin nog altijd actuele problemen worden behandeld, zouden kunnen worden bijgestuurd. Om de geloofwaardigheid te vergroten, zal men moeten werken in de commissie voor financiën en geen andere commissie oprichten.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Artikel 1

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 1 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 4, bij 1 onthouding.

IV. Stemming over het geheel

Het voorstel wordt in zijn geheel verworpen met 10 stemmen tegen 4, bij 1 onthouding.

– *Vertrouwen wordt geschenken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.*

De Rapporteur;

Céline FREMAULT

De Voorzitter;

Françoise DUPUIS